

Generaldirektören

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över betänkandet *Möjligt, tillåtet och tillgängligt* - förslag till enklare och flexibla upphandlingsregler och vissa regler om överprövningsmål (SOU 2018:44)

Ert dnr Fi2018/02531/OU

Domstolsverket har granskat betänkandet både som upphandlande myndighet och mot bakgrund av den verksamhet som bedrivs av Sveriges Domstolar, dvs. utifrån hur förslagen kan tänkas påverka verksamheten ekonomiskt, organisatoriskt och utbildningsmässigt.

Bortsett från förslaget att införa ett processkostnadsansvar har Domstolsverket inte något att invända mot de förslag som presenteras.

Domstolsverket har, när frågan om processkostnadsansvar varit upp i tidigare utredningar, inte ställt sig negativ till ett sådant men har haft uppfattningen att frågan behöver utredas närmare. Med de erfarenheter som verket gjort i upphandlingar och mot bakgrund av vad som anförs nedan avstyrks numera ett sådant ansvar införs.

Förutom de omständigheter som utredningen anför talar emot ett processkostnadsansvar vill verket även framhålla följande.

Enligt utredningen motiveras ett införande av ett processkostnadsansvar i huvudsak av att det torde leda till färre överprövningsmål. Risken att åläggas att bära motpartens rättegångskostnader skulle leda till att fler leverantörer avhåller sig från att ansöka om överprövning. Domstolsverket instämmer i denna bedömning. Ett processkostnadsansvar drabbar dock inte bara leverantörer utan även den upphandlande myndigheten. Den upphandlande myndigheten kan inte, genom exempelvis förlikning, välja att delta i ett överprövningsförfarande eller inte. Detta är en klar skillnad mot hur ett processkostnadsansvar kan verka avhållande i exempelvis ett dispositivt tvistemål.

Det ansvar som åvilar upphandlande myndighet är att göra korrekta och lagenliga upphandlingar. För att säkerställa att så sker finns det redan idag ett väl utvecklat system bestående av bl.a. ett överprövningsinstitut, ett upphandlingsskadeavgiftsinstitut och ett skadeståndsinstitut. Att dessutom riskera ett processkostnadsansvar torde träffa upphandlande myndighet oproportionerligt hårt.

Som framhålls i utredningen riskerar upphandlande myndighet både att flera parter ansöker om överprövning samtidigt och att samma överprövning blir föremål för successiva ansökningar. Domstolsverket vill här tillägga att processkostnaden för en upphandlande myndighet, som vanligtvis inte anlitar externa ombud, i de allra flesta fall kommer att vara avsevärt lägre än kostnaden för en leverantör.

Det finns därmed flera faktorer som innebär att en upphandlande myndighet många gånger skulle möta en högre risk än en leverantör vid en överprövning.

Utredningen innehåller även ett förslag om att införa ansökningsavgifter i syfte att minska antalet överprövningar. Till skillnad mot ett processkostnadsansvar träffar ansökningsavgifter enbart leverantörer och riskerar inte heller att försena domstolens prövning. I ett första skede borde det därför vara tillräckligt att införa ansökningsavgifter och sedan följa upp vilken effekt detta får på antalet överprövningsmål.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Martin Holmgren. I beredningen har även deltagit chefsjuristen Charlotte Driving och biträdande chefsjuristen Sara Leyde (föredragande).

Martin Holmgren